

«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ» КЕАҚ
Ғылыми кеңес отырысында
23. 05. 2025 ж. № 11 хаттамамен
БЕКІТІЛДІ

**«D151 – Мейіргер ісі» білім беру бағдарламалары тобына
докторантураға түсушілерге арналған
емтихан бағдарламасы**

I. Жалпы ережелер

1. Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) сәйкес жасалды.

2. Докторантураға түсу емтиханы білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан тұрады.

Блогы	Балы
1. Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан	100
Барлығы/ өту ұпайы	100/75

3. Түсу емтиханының ұзақтығы – 2 сағат, осы уақыт ішінде оқуға түсуші электрондық емтихан билетіне жауап береді.

II. Түсу емтиханын өткізу тәртібі

1. Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады.

**Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтиханға
дайындалуға арналған тақырыптар:**

**1 блок (мейірбикелік іс, денсаулық сақтау саласындағы жобаларды
басқару)**

1. «Өмір сапасы» термині дегенді қалай түсінесіз?
2. Салауатты өмір салтын қалыптастыру тұжырымдамасын кеңейтіңіз.
3. Жаһандану және оның денсаулыққа әсері.
4. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау пәні, мақсаты мен міндеттері.

5. Популяцияның механикалық қозғалысы және оның компоненттерінің заманауи сипаттамалары.

6. Травматизм медициналық-әлеуметтік проблема ретінде.

7. АИТВ инфекциясы медициналық-әлеуметтік проблема ретінде.

8. Қазіргі кезеңдегі Қазақстан Республикасы халқының денсаулығының ерекшеліктері (аурушандық, мүгедектік, туу қабілеті, өлім, орташа өмір сүру ұзақтығы).

9. Әлеуметтік медициналық сақтандыру, оның принциптері.

10. Қанайналым жүйесі ауруларының әлеуметтік маңызы, мамандандырылған медициналық көмекті ұйымдастыру.

11. Халыққа медициналық-профилактикалық көмекті ұйымдастырудың негізгі принциптері.

12. Халықтың денсаулығын анықтайтын жағдайлар мен факторлар.

13. Қант диабеті медициналық-әлеуметтік проблема ретінде.

14. Жұқпалы аурулар әлеуметтік маңызы бар аурулар ретінде. Медициналық көмекті ұйымдастыру.

15. Науқастардың шағымдарының және медициналық көмекке шағымдардың көбею себептерін түсіндіріңіз. Оларды реттеу тәсілдері мен механизмдерін негіздеңіз.

16. Емдеудің клиникалық тиімділігін көрсететін негізгі көрсеткіштерді анықтаңыз

17. Артериялық гипертензия мысалын пайдаланып, «аурудың құнын» талдау моделін жасаңыз

18. Жергілікті медициналық қызметтің жағдайын жақсарту үшін қандай өзгерістер енгізу қажет.

19. Жаһандану және оның денсаулыққа әсері.

20. Медициналық тексерулердің түрлерін атаңыз.

21. Мейірбике ісіндегі жобаларды басқарудың негізгі түсініктері

22. Медициналық ұйымдағы жобаларды басқару құрылымы

23. Жобаның өмірлік циклі: фазалары мен кезеңдері

24. Клиникадағы жобаларды басқару процестері

25. Жобаның ресми басталу мақсаты

26. Мейірбике ісіндегі жобаны жоспарлау

27. Желілік диаграммалар: құру, есептеу, оңтайландыру

28. Жобаның кестесі (Gantt Chart)

29. Сапа менеджменті: жобадағы рөл, құралдар

30. Мейірбике ісінде жобалық басқаруды жүзеге асырудың негізгі шарттары мен негізгі қадамдары

2 блок. (Мейірбике ісіндегі дәлелді медицина негіздері)

1. Халық денсаулығының, денсаулық деңгейінің детерминанттарын сипаттаңыз.

2. Қолданылатын сұрақ, негізгі сұрақ, анықтамалар, айырмашылықтар дегеніміз не.

3. Кездейсоқ бақыланатын сынақтар.

4. Дәлелді медицинаның даму тарихы және әлемдік тәжірибе
5. Мейірбике ісіндегі ғылыми жобалау түсінігі.
6. Дәлелдемелердің дәстүрлі иерархиясы
7. Мейірбике ісіндегі дәлел деңгейлері
8. Дәлелге негізделген мейірбике ісі және дәлелді мейірбикелік практикадағы этикалық мәселелер, стратегия мен жылжыту әдістері.
9. Зерттеулердегі пациенттердің рөлі мен құқықтары
10. Мейірбике ісі және сапаны бағалаудағы клиникалық нұсқаулар.
11. Медициналық аудит. Ұйымдастырушылық өзгерістердің модельдері және іске асырудағы кедергілерді жеңу.
12. Шешімдерді әзірлеу, қабылдау және іске асыру процесінің дәйекті кезеңдерін сипаттаңыз
13. Дәлелді ақпараттың медициналық электрондық мәліметтер базасына сипаттама беріңіз.
14. Клиникалық зерттеулерді жүргізуге қазіргі заманғы талаптар қандай?
15. Клиникалық зерттеулер, түсінігі, жіктелуі, клиникалық зерттеулердің дизайны.
16. Плацебо әсерін бағалаңыз. Клиникалық зерттеулерде плацебо қолдану.
17. Мета-анализге сипаттама беріңіз: түсінігі, артықшылықтары мен кемшіліктері.
18. Клиникалық практикаға басшылық жасауда дәлелді медицинаның қандай принциптері бар?
19. Клиникалық практиканың нұсқаулықтарын жасауға қандай талаптар қойылады?
20. Дәлелді мейірбикелік іс-тәжірибенің негізгі ережелері.
21. Дәлелді мейірбикелік іс-тәжірибеге арналған әдебиеттерді іздеу технологиясы.
22. Медбикелер үшін статистика негіздері.
23. Дәлелді медицина мен дәлелді медбикелік практиканы енгізу.
24. Мейірбикелік зерттеулердің рөлі мен мазмұны.
25. Дәлелге негізделген мейірбикелік іс. Сандық және сапалық зерттеулер.
26. Дәлелге негізделген мейірбикелік іс-тәжірибе: сұрақ қою және анықтау.
27. Дәлелге негізделген мейірбикелік іс. Адам денсаулығына зиянды факторлардың әсерін зерттеу.
28. Дәлелге негізделген мейірбикелік іс. Нәтижелердің сенімділігін бағалау.
29. Мейірбикелік зерттеулердегі сұрақтарды қалыптастыру әдістері.
30. Дәлелге негізделген мейірбикелік іс. Диагностикалық әдістердің сенімділігін бағалау.

3 блок. (Зерттеу әдіснамасының негіздері)

1. Эксперименттік зерттеудің логикасы мен әдістемесі. Ғылыми зерттеудің түсінігі, мәні, түрлері.
2. Медицинадағы зерттеудің формалары мен әдістері. Іргелі және қолданбалы зерттеулердің мәні.

3. Зерттеудің жаңа стратегиялары. Пәнаралық және синергетика принциптері.
4. Зерттеуді ұйымдастыру: құрылымы, ерекшеліктері, өлшемдері.
5. Зерттеу жұмысының кезеңдері - жоспарлау, ұйымдастыру және жүзеге асыру. Эмпирикалық зерттеулер жүргізу әдістері.
6. Мәселені іздеңіз және гипотезаны тұжырымдаңыз. Әдеби зерттеулер.
7. Ғылыми-техникалық ақпараттардың іздеу жүйелері мен мәліметтер базасы. Зерттеу тақырыбын таңдау.
8. Зерттеу бағдарламаларын, зерттеудің әдістемелік және процедуралық бөлімдерін құру. Тәжірибелік (эмпирикалық) зерттеуді жоспарлау және жүзеге асыру.
9. Статистикалық мәліметтерді өңдеу әдістері.
10. Кез-келген жобаның кестесін кеңейтіңіз, оны Гант диаграммасы арқылы суреттеңіз.
11. Зерттеу түрлері мен олардың жіктелуін сипаттаңыз. Медициналық зерттеулердің мақсаттары қандай?
12. Ғылым саласындағы халықаралық заңнаманы ашыңыз. Биомедициналық зерттеулерді этикалық және құқықтық реттеу саласындағы қолданыстағы халықаралық ұйымдар мен халықаралық актілерді сипаттаңыз.
13. Ғылым саласындағы ұлттық заңнаманы ашыңыз. Медициналық ғылым саласындағы нормативтік құқықтық, бағдарламалық және стратегиялық құжаттар.
14. «Ғылыми жоба» ұғымын тұжырымдаңыз, жобаның сипаттамасын және оның қасиеттерін сипаттаңыз. Резюме беріңіз.
15. Зерттеу жобасының әдістемесі мен дизайнын кеңейтіңіз. Медициналық зерттеулердің үлгілік үлгілерін сипаттаңыз.
16. Ғылыми зерттеулердегі қателіктердің негізгі түрлерін ашып, оларға сипаттама беріңіз.
17. Рецензияланған журналдарда жарияланымдар, мақалалар жазудың жалпы ережелері. Журналға мақала жазбас бұрын не туралы ойлану керек.
18. Жоба менеджерінің негізгі функцияларын дәлелдеңіз және жобаны жоспарлаудың негізгі міндеттерін сипаттаңыз.
19. Жақсы тәжірибені анықтаңыз және зерттеу процесінің сапасы қалай қамтамасыз етілетіндігін түсіндіріңіз. Қажетті шарттар мен талаптарды сипаттаңыз.
20. Көлем мен анықтаманың анықтамасын негіздеңіз. Үлгілердің түрлері. Статистикалық өңдеу әдістерін жоспарлау.
21. Жобаны жүзеге асыру барысында орындау процестерінің тобын сипаттау үшін тұлғааралық дағдыларды кеңейтіңіз.
22. Корпоративтік мәдениет пен стиль элементтерін қолдана отырып, жоба менеджерінің жоба тұтынушыларымен өзара әрекеттесуін сипаттаңыз.
23. Ғылымның негізгі әлеуметтік функцияларын атаңыз және сипаттаңыз.
24. Ғылыми жобаларды қаржыландыру көздерін іздеу.

25. Халықаралық ғылыми қорлар, қорлардың негізгі мақсаттары мен міндеттері, қызмет етудің негізгі принциптері, қызметтің басым бағыттары.
26. Қазіргі заманғы адам мен қоғам өміріндегі ғылымның рөлі мен маңыздылығын көрсетіңіз.
27. Зияткерлік меншікті қорғау. Халықаралық патенттеу. Ашулар, өнертабыстар.
28. Зияткерлік меншікті қорғау. Рационализаторлық ұсыныстар.
29. Зияткерлік меншікті қорғау. Авторлық куәліктер. Лицензия
30. Зерттеу этикасы. Плагиат. Этикалық қағидаларды сақтамағаны үшін жауапкершілік.

III. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Негізгі:

1. Е.Л. Дементьева. Доказательная сестринская практика: учебно-методическое пособие.- Изд-во: ГОУ ВПО ДВГМУ, 2013.
2. Carter M. Designing Science Presentations: A Visual Guide to Figures, Papers, Slides, Posters, and More, Academic Press, 2013.
3. Каудыров Т.Е. Право интеллектуальной собственности в Республике Казахстан, Алматы: Жеті жарғы, 1999 – 68с.
4. Торосян В.Г. История и философия науки: учебник для вузов. — М., 2012.
5. Юшков А.В. Основы планирования научных исследований. Қазак университеті, 2004.

Қосымша:

1. Academic-dishonesty//http://psychology.wikia.com/wiki/Academic_dishonesty.
2. McCormack, J., Slaght, J. (2005). English for academic study: Extended writing and research skills. Garnet education: The university of reading.
3. Методы научного познания. - Алматы: Ғылым, 1996.
4. Патентный закон Республики Казахстан.—Алматы: Данекер, 2001 – 31 с.

Интернет көздері:

1. Purdue online writing lab <http://owl.english.purdue.edu/>
2. Harvard University, The writing Center <http://isites.harvard.edu/icb/icb.do?keyword=k33202&pageid=icb.page143936>
3. Guide to grammar and Writing <http://grammar.ccc.commnet.edu/grammar/>
4. The university of Wisconsin-Madison, The Writer's Handbook <http://www.writing.wisc.edu/Handbook/index.html>
5. APA Guide <http://www.apastyle.org/>
6. MLA guide <http://www.calstatela.edu/library/guides/MLA7.pdf>
- University of Leicester, Learning development <http://www2.le.ac.uk/offices/ld/resources/writing/writing-resources/planning-dissertation>